

Veroilmoituksen ja
kirjanpidon
hyödyntäminen tilan
taloudessa

18.3.2026

Julkisyhteisöjen velka

Lähteet: Tilastokeskus, valtiovarainministeriö 12/202

Suomen julkisyhteisöjen velka vuonna 2024 oli 227,9 miljardia euroa. Velan suhde BKT:hen oli 82,5 prosenttia.

AIHEET AAMUPÄIVÄLLÄ

Tilinpäätöksen hyödyntäminen tilan talouden suunnittelussa

Mitä tulosteista saadaan irti ja miten niitä voidaan käyttää tulevaisuuden suunnittelussa?

Tunnuslukuja

Miten meillä menee ja miten muilla menee?

Mistä löydän tietoa?

AIHEET ILTAPÄIVÄLLÄ

Verosuunnittelu apuna tilan talouden hallinnassa

Nettovarallisuuden hallinta

Budjetoinnin tärkeys tilan talouden suunnittelussa

Verotuksen hyödyntäminen investoinnin rahoituksessa

MVL

Maataloudella tarkoitetaan varsinaista maataloutta sekä sellaista erikoismaataloutta taikka maa- tai metsätalouteen liittyvää muuta toimintaa, jota ei ole pidettävä eri liikkeenä.

Maatilalla tarkoitetaan itsenäistä taloudellista yksikköä, jolla harjoitetaan maa- tai metsätaloutta.

MVL

Vaatii aina pellon mukana oloa, jotta voidaan verottaa MVL:n mukaan.

Esim. kasvihuone, erilliset eläinrakennukset ilman peltoa

Huomattava vaikutukset spv -huojennuksiin.

MVL/EVL

Maatilalla
harjoitettava muu
toiminta otettava
huomioon. Voi mennä
EVL:n piiriin.

Esim. laajamittainen
koneurakointi,
jatkojalostus, muu
urakointi.

MVL/EVL

Voidaan katsoa kuuluvaksi MVL:n mukaan verotettavaksi, jos toiminta on vähäistä.

Toimivan maatalouden ohella suurempikin toiminta voidaan katsoa vielä maatalouteen kuuluvaksi.

Rajanveto vaikeaa

MVL/EVL

- Tulonlähdejako
- Tulot ja menot
- Tappio
- Luovutusvoittoverotus
- Maa – ja metsätalouden käytössä ollut kiinteistö tai sen osan luovutus on edellytysten täytyessä verovapaat TVL 48 §

MVL/EVL

YEL/MYEL

Muut
huomioitavat
asiat

MUISTIINPANOVELVOLLISUUS

Muistiinpanot ja tositteet muodostavat kokonaisuuden.

Muistiinpanojen on perustuttava tositteisiin.

Erikseen säännös maataloudesta, metsätaloudesta ja muusta tulonhankinnasta.

Maatalouden muistiinpanokaava

Ei kahdenkertaista tilikirjausta, ei kirjanpitoa

Kirjaaminen aikajärjestyksessä

Maksuperusteisuus

Tulo kirjataan saaduksi silloin, kun se on nostettu, merkitty verovelvollisen tilille tai muutoin saatu vallintaan.

Meno kirjataan tapahtuneeksi silloin, kun se on maksettu.

Tositteet on päivättävä ja numeroitava.

TILIOTTEET!!!!!!!

KIRJAUSONGELMIA

Maitotilien kirjaamisen ongelmakohdat

Ennakoiden huomioiminen

Menojen huomioiminen

Osuusmaksut ja osuusmaksujen korot

Yksityistalouden menot

Vähennettävät muut menot

Lainat, korot

Oikea alv %

Sähköiset aineistot

KIRJAUSONGELMIA

Lihatiliviennit

Ennakoiden kirjaaminen

Vähennysten kirjaaminen, oikea kohdistaminen

Korot

Osuusmaksut ja osuusmaksujen korot

Yksityistalouden menot

Eniten kirjausongelmia

- Puunmyynti tositteiden epäselvyys
- Ennakonpidätys
- Ennakot
- Vähennykset
- Korvaukset/investointituet

MONENLAISIA LUKUJA JA KÄSITTEITÄ

Miten kannattavuus voi olla heikko vuosikymmenet?

Ei nosteta palkkaa.

Eletään velaksi.

Syöty poistot.

Ei tehdä korvausinvestointeja.

Kannattavuudella ei eletä, vaan kassajäämällä.

MONENLAISIA LUKUJA JA KÄSITTEITÄ

Liikevaihto

Myyntikate

Käyttökate

Tilikauden voitto

Yrittäjätulo

Kannattavuus

Verotettava tulo

Maksuvalmius

Vakavaraisuus

Velkaisuus

---

jne.

TUNNUSLUVUT

Kirjanpito tuottaa
muutakin kuin
verotietoa.

Millainen on
taloutesi
kehityssuunta /
budjetointi?

Mitä tuottaminen
maksoi €/tn, €/kg,
€/litra?

Mitkä olivat eri
menoerät €/tn,
€/kg, €/litra?

Mikä on tilasi
kannattavuus?

TUNNUSLUVUT

Liikevaihto

=Myyntituotot + tuet

Kaikki sisään tuleva rahavirta

Koko tilan liikevaihto

Maatalous+metsä

Maatalous+sivuelinkeino

Pelkkä maatalous

TUNNUSLUVUT

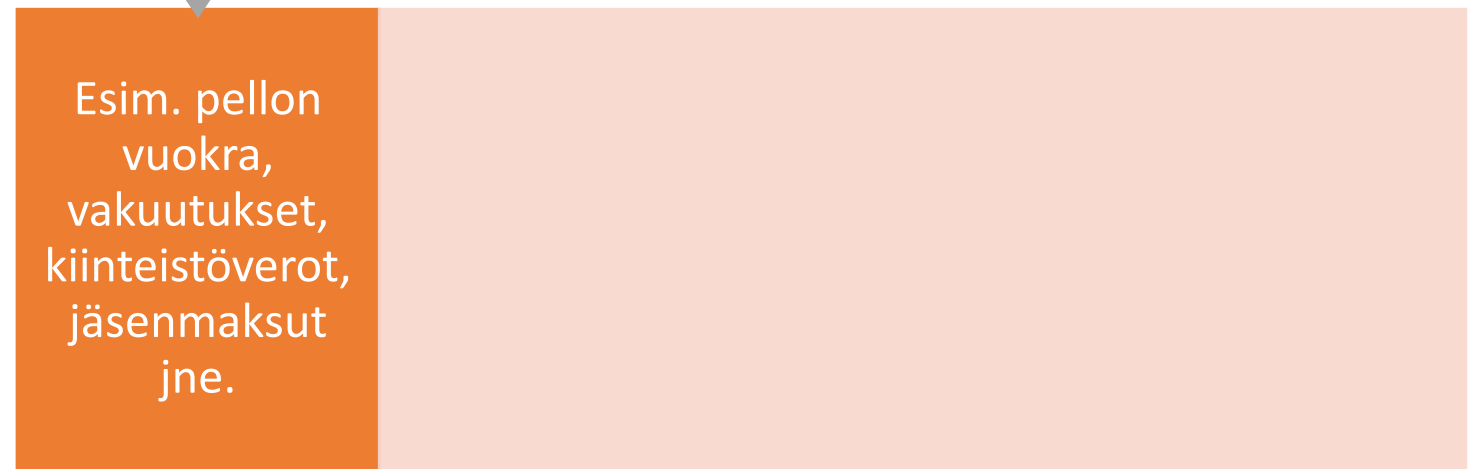
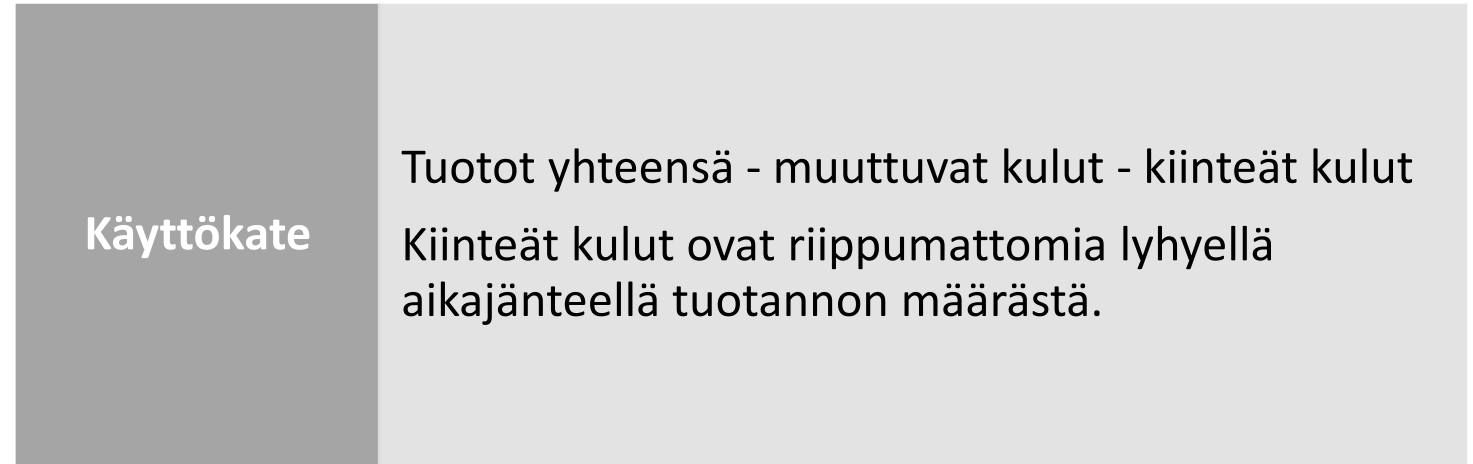
Myyntikate

=Liikevaihto - muuttuvat kustannukset

Ovat suoraan riipuvaisia tuotannon määrästä. Esim. rehut, lannoitteet, polttoaineet, sähkö jne.

Suuria tilakohtaisia vaihteluja. Johtuu tuotantosunnasta, rehustuksesta jne.

TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUVUT

Käyttökatteella maksetaan
yrittäjäperheen palkkavaatimus
(yksityistalous), korot, lyhennykset,
verot tuntipalkkavaatimuksella (17 €).

---

tutustutaan tuloslaskelmaan

Tilinro	Nimi	1.1.2025- 31.12.2025		1.1.2024- 31.12.2024	Ero-%
KOKONAISTUOTOT					
MAATALOUDEN TULOT					
KOTIELÄINTULOT					
3010	Maito myyntitulot alv 14%	397 145,23	69,35	307 656,01	29,09
3021	Lehmät teuraaksi	22 206,64	3,88	12 683,76	75,08
3027	Vasikka, pitoeläimiksi	8 155,41	1,42	8 780,80	7,12
	KOTIELÄINTULOT YHTEENSÄ	427 507,28	74,65	329 120,57	29,89
KASVINVIJELYTULOT					
3100	Nurmikasvit myyntitulot alv 14%	1 525,26	0,27		0,00
	KASVINVIJELYTULOT YHTEENSÄ	1 525,26	0,27		0,00
MUUT MAATALOUDEN TULOT					
3310	Konevuokratulot	9 465,26	1,65	8 591,08	10,18
33707	Energia/valmisteveronpalautus	2 027,24	0,49	3 301,68	-14,37
	MAA-PUUTARHATAL. MYYNTITUOTOT	411 325,04	77,07	311 013,33	29,42
MUUN YRITYSTOIMINNAN TULOT					
3590	Tulot metsätjatkajalostuksesta	6 847,91	1,20	7 130,44	-3,96
	MUUN YRITYSTOIM. MYYNTITUOTOT	6 847,91	1,20	7 130,44	3,96
AVUSTUKSET JA TUET					
MAATALOUDEN TUET					
3701	Maidon tuotetuki	72 474,74	12,66	62 645,15	15,69
3731	Eläinten hyvinvointikorvaus			8 456,77	-100,00
3740	Ympäristökorvaus	14 554,98	2,54	2 592,71	461,38
3761	Luonnonhaittakorvaus	957,61	0,17	4 710,96	-79,67
3764	Perustuki	35 336,93	6,17	34 656,81	1,96
3765	Kunnan tuki, mm. eläinlääkäri	1 163,14	0,20	1 518,94	-23,42
	MAATALOUDEN TUET YHTEENSÄ	124 487,40	21,74	114 581,34	8,65
	TUET YHTEENSÄ	124 487,40	21,74	114 581,34	8,65
	LIKEVAIHTO	572 660,35	100,00	462 725,11	23,76

MUUTTUVAT KULUT					
MAAT. AINE- JA TARVIKEKULUT					
4010	Eläinten hankintamenot			-17 900,00	-100,00
4030	Nautakarjan rehut alv 14%	-93 105,02	-16,26	-93 164,00	-0,06
4035	Nautakarjan kivennäisrehut alv 14%	-112,99	-0,02		0,00
4037	Nautakarjan erikoisrehut alv 14%	-1 895,69	-0,33	-2 190,28	-13,45
4090	Muiden eläinten rehumenot alv 14%	-16,10			0,00
4099	Säilöntäaineet (rehut) alv 14%	-1 407,48	-0,25	66,10	-2 229,32
4120	Eläinlääkekulut	-238,51	-0,04	-2 979,63	-92,00
41201	Eläinlääkekulut 14%	-2 193,96	-0,38		0,00
4180	Muut kotieläintalouden menot	-17 681,78	-3,09	-17 145,93	3,13
KOT.EL. AINE-JA TARV. VAR. MUUT.					
KASVINVIJ. AINE- JA TARVIKEKULUT					
4210	Ma lannoitteet ja kalkki			102,95	-100,00
4211	Lannoitteet maatalouteen	-31 659,40	-5,53	-16 377,66	93,31
4215	Kalkki	-2 524,08	-0,44		0,00
4220	Siemenet alv 24/25,5 %	-2 650,00	-0,46	-3 235,00	-18,08
4240	Kasvinsuojeluaineet	-968,01	-0,17	-304,00	218,42
42401	Kasvinsuojeluaineet alv 14%	-4 814,39	-0,84	-3 983,56	20,86

4830	Konevuokramenot	-49 088,88	-8,57	-40 517,66	21,15
4840	Muut ulkopuoliset palvelut	-860,50	-0,15	-770,00	11,75
48401	Lomitus alv 0 %	-3 300,53	-0,58	-1 341,96	145,95
	MAAT.ULKOPUOLISET PALVELUT YHT.	-87 337,74	-15,25	-76 919,43	13,54
	ULKOPUOLISET PALVELUT YHTEENSÄ	-87 337,74	-15,25	-76 919,43	13,54
	MUUTTUVAT HENKILÖSTÖKULUT				
5010	Maatalouden palkkamenot	-4 523,70	-0,79	-6 989,90	-35,28
5050	Työntekijöiden vakuutukset	-1 680,87	-0,29	-1 384,72	21,39
	MAATAL. HENKILÖSTÖKULUT YHT.	-6 204,57	-1,08	-8 374,62	-25,91
	MUUT MUUTTUVAT KULUT				
5440	Sähköt	-11 105,35	-1,94	-10 943,23	1,48
5460	Jätehuoltomaksut	-240,72	-0,04	-645,60	-62,71
	MAAT. MUUT MUUTTUVAT KULUT YHT.	-11 346,07	-1,98	-11 588,83	-2,09
	MUUTTUVAT KULUT YHTEENSÄ	-284 117,27	-49,61	-283 712,66	0,14
	MYYNTIKATE	288 543,08	50,39	179 012,45	61,19
	KIINTEÄT KULUT				
	MAATALOUDEN KIINTEÄT KULUT				
6101	Peltojen vuokramenot	-7 553,00	-1,32	-5 487,00	37,65
6120	Kone ja kalusto, kunnossapito	-12 966,13	-2,26	-9 214,61	40,71
6123	Paketti-, k-auton kunnossapito	-3 447,12	-0,60	-814,04	323,46
6129	Robotti	-12 606,64	-2,20	-8 080,44	56,01
6130	Pienkaluston hankinta	-1 492,57	-0,26	-34,19	4 265,52
6140	Rakennusten kunnossapito	-3 301,28	-0,58	-1 651,73	99,87
6145	Ojat, tiet, yms. kunnossapito	-117,18	-0,02	-1 078,45	-89,13
6150	Maatilavakuutus	-3 406,40	-0,59	-3 350,11	1,68
6151	Myel-vakuutus	-9 809,24	-1,71	-9 968,34	-1,60
6152	Mata- ja ryhmähenkivakuutus	-454,48	-0,08	-912,00	-50,17
6155	Traktoreiden vakuutus	-432,35	-0,08	-414,75	4,24
6157	Muun ma kaluston vakuutus	-88,13	-0,02		0,00
6171	Kiinteistövero			-1 083,94	-100,00
6172	Maatalouden ajoneuvovero	-455,52	-0,08	-518,89	-12,21
61812	Matkahuelin. kulut	-1 089,33	-0,19	-1 146,37	-4,98

Tilinro	Nimi	1.1.2025- 31.12.2025		1.1.2024- 31.12.2024	Ero-%
6183	Maatalouden neuvonta	-1 525,05	-0,27	-1 553,00	-1,80
61842	Ammattilehdet tilatut alv 10 %	-413,99	-0,07	-387,91	6,72
61851	Jäsenmaksut alv 0%	-512,50	-0,09	-924,00	-44,53
6186	Kirjanpito-, atk-, toimistokulut	-1 062,72	-0,19	-1 139,11	-6,71
6187	Työterveysmenot	-724,11	-0,13	-2 324,89	-68,85
6191	Tiemaksut	-1 650,07	-0,29	-1 650,07	
61992	Muut kulut alv 0 %	-805,00	-0,14	-408,41	97,11
	KIINTEÄT KULUT YHTEENSÄ	-63 912,81	-11,16	-52 142,25	22,57
	KÄYTTÖKATE	224 630,27	39,23	126 870,20	77,06
	LIIKEVOITTO/TAPPIO	224 630,27	39,23	126 870,20	77,06
	RAHOITUSTUOTOT JA KULUT				
8010	Osuuspääoman korkotulot	1 939,33	0,34	1 766,04	9,81
	MAATALOUDEN RAHOITUSTUOTOT YHT.	1 939,33	0,34	1 766,04	9,81
8110	Maatalouden korkokulut	-17 583,26	-3,07	-20 222,34	-13,05
81701	Lainanhoitokulut ja provisiot alv 0 %			-20,00	-100,00
8180	Muut maatalouden rahoituskulut	-1 498,47	-0,26	-3 455,76	-56,64
	MAATALOUDEN RAHOITUSKULUT YHT.	-19 081,73	-3,33	-23 698,10	-19,48
	VOITTO ENNEN VARAUKSIA, VEROJA	207 487,87	36,23	104 938,14	97,72
	VEROT				
9801	Ennakkoverot yrittäjä	-3 150,32	-0,55	-1 010,10	211,88
9802	Ennakkoverot yrittäjä 2	-3 120,32	-0,54	-578,89	439,02
9820	Jälkiverot/veronkorotukset	-201,14	-0,04	-3 465,93	-94,20
	MAATAL. VÄLITTÖMÄT VEROT YHT.	-6 471,78	-1,13	-5 054,92	28,03
	VEROT YHTEENSÄ	-6 471,78	-1,13	-5 054,92	28,03
	TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	201 016,09	35,10	99 883,22	101,25

	TILA 1	TILA 2
liikevaihto	413 892	337 586
muuttuvat kulut	217 622	219 163
myyntikate	196 270	118 423
kiinteät kulut	43 685	55 335
käyttökate/liikevoitto	152 585	63 088
korot	13 837	28 444
verot	2082	1700
tilikauden voitto	136 666	32 944
tällä maksetaan		
lyhennykset		
yksityistalous		
säästöön/investoinnit		

Käyttökate %

Käyttökateprosentin suuntaa antavat vaihteluvälit ovat:

Teollisuus

10 - 25 %

Kauppa

2 - 10 %

Palvelu

5 -15 %

tunnusluvut

Tunnuslukujen laskenta			
	€	%	
tilan liikevaihto	800 000 €		myyntitulot+tuot
muuttuvat kulut	350 000 €		suoraantuotannosta johtuvat kulut
myyntikate	450 000 €	56,3 %	
kiinteät kulut	180 000 €		tuotannosta riippumattomat kulut
Käyttökate	270 000 €	33,8 %	Liikevaihto-muuttuvat kulut-kiinteät kulut
poistot	100 000 €		
liiketulos	170 000 €	21,3 %	käyttökate-poistot
rahoitustulot/meno netto	18 000 €		korkomenot+korkotulot
nettotulos	152 000 €	19,0 %	liiketulos+rahoitustuotot-rahoituskulut
lainamäärä	650 000 €		pitkäaikainen laina joka kohdistuu maatalouteen
omaisuus	990 000 €		pellot, tuotantorakennukset, koneet (metsät, eläimet?)
omapääoma	340 000 €		omapääoma-velat
omavaraisuusaste%		34,3 %	100 x omapääoma/velat+omapääoma (taseen loppusumma)
Velat liikevaihdosta		81,3 %	100x lainat/liikevaihdolla
tehtyjä tunteja	3 500		
tuntiansio	43 €		
yksityistalous	35 000 €		

Tuotantoon sitoutunut liikaa kuluja, joihin ei voida tai ei haluta vaikuttaa. (rehustus, pellonvuokra, energia, urakointi)

Lainaa otetaan liikaa tai se kohdistuu ei-tuottavaan omaisuuteen.

Yksityistalous karkaa käsistä.

Ostetaan rautaa, vaikka entisetkin maksamatta.

ONGELMIA
ODOTETTAVISSA
KUN...

Oma jaksaminen/terveys ääri rajoilla

Konekanta karannut käsistä, kiinteät kulut liian suuret suhteessa tuottoon

---

Liian paljon töitä, ei ehditä tehdä kaikkia hommia kunnolla.

Työn mielekkyys, motivaatio

Pellot kärsii, tuotanto kärsii, yrittäjä kärsii.

ONGELMIA
ODOTETTAVISSA
KUN...

Asiat paperille tärkeysjärjestykseen. Tälle varattava aikaa esim. 30 min. viikossa.

Konekannan uudelleen miettiminen

Talouden miettiminen

Kokonaisuuden hahmottaminen

Mistä raha tulee, minne se menee (keskituotokset, satotasot, peltojen tehokas käyttö, omat koneet/urakointi)?

ONGELMAT
VOITETTAVISSA
KUN...

Tee budjetti ja seuraa sitä.

Tavoitteita tuotannolle ja taloudelle

Järjestä irtiotto arjesta esim. viikonloppureissu, tanssit, sorsastus. Tarpeeksi kauas.

Varamiesjärjestelmä

Juttukaveri ja puhu!

ONGELMAT
VOITETTAVISSA
KUN...

ONGELMAT
VOITETTAVISSA
KUN...

Kun huomaat ongelman, tartu siihen!

Seuraa mittareita.

Tee välintilinpäätöksiä.

Kirjaa samat menot samoille tileille vuosittain.

Käytä tarvittaessa ulkopuolista apua.

Vertaile

- Kehitä tilalle omia mittareita.
- Lainaa vuoden lopussa, ohrakiloja, rahaa tilillä, koneita €/hehtaari ym.
- Tilien eri vuosien saldojen vertailu.
- Kirjaa vuosittain sama meno samalle tilille.
- Kirjanpidosta voi saada erittäin hyvän apuvälineen. Ei onnistu helmikuun viimeisellä viikolla.

Miten hyvin ja heikosti menestyvät eroavat? SIKATALOUS

	Hyvät	Heikot	Ero
Viljelyala, ha	119	108	+10 %
Eläinmäärä, ey	256	153	+68 %
Lihan osuus tuotoista	62 %	60 %	
Lihasiatuotto, €/ey	1071	690	+55 %
porsastuotto, €/ey	6	879	-99 %
Tuet, €/ey	617	461	+34 %
Tuotot, €/ha	2401	2698	-11 %
Tarvikekustannus, €/ey	616	913	-33 %
Poistot, €/ey	201	319	-37 %
Konekustannus (-poistot), €/ey	63	87	-27 %
Pellonvuokrat	65	122	-47 %
Työkustannus, €/ey	257	459	-44 %
Korkokustannus, €/ey	156	256	-39 %
Tuotantokustannus, €/ha	2378	3076	-23 %
VOM / tase	21 %	15 %	
Tase, €/ey	5385	6244	-14 %
VPO, €/ey	805	2683	-70 %

VERTAILE

Miten hyvin ja heikosti menestyvät eroavat? MUU NAUTAKARJATALOUS

	Hyvät	Heikot	Ero
Viljelyala, ha	95	56	+69 %
Eläinmäärä, ey	83	48	+71 %
Naudan osuus tuotoista	34 %	35 %	
Nautatuotto, €/ey	1224	1017	+20 %
Kasvituotto, €/ey	677	531	+27 %
Tuet, €/ey	1340	1494	-10 %
Tuotot, €/ha	3502	3025	+16 %
Tarvikekustannus, €/ey	629	663	-5 %
Poistot, €/ey	417	644	-35 %
Konekustannus (-poistot), €/ey	239	221	+8 %
Pellonvuokrat	111	103	+8 %
Työkustannus, €/ey	544	774	-30 %
Korkokustannus, €/ey	279	445	-37 %
Tuotantokustannus, €/ha	3492	4256	-18 %
VOM / tase	19 %	13 %	
Tase, €/ey	7219	10466	-31 %
VPO, €/ey	1983	3233	-39 %

1.10.2017

Miten hyvin ja heikosti menestyvät eroavat?

VILJANVILJELY

	Hyvät	Heikot	Ero
Viljelyala, ha	91	54	+70 %
Leipäviljan osuus tuotoista	42 %	18 %	
Viljan myyntituotto, €/ha	495	328	+51 %
Erikoiskasvien myyntituotto, €/ha	62	37	+67 %
Tuet, €/ha	559	550	+1 %
Tuotot, €/ha	1171	993	+18 %
Tarvikekustannus, €/ha	301	371	-19 %
Poistot, €/ha	206	352	-42 %
Konekustannus (-poistot), €/ha	87	148	-41 %
Pellonvuokrat	95	60	+58 %
Työkustannus, €/ha	207	283	-27 %
Korkokustannus, €/ha	226	297	-24 %
Tuotantokustannus, €/ha	1330	1765	-25 %
VOM / tase	10 %	6 %	
Tase, €/ha	6042	7095	-15 %
VPO, €/le	826	1094	-25 %

Miten hyvin ja heikosti menestyvät eroavat? MAIDONTUOTANTO

	Hyvät	Heikot	Ero
Viljelyala, ha	73	56	+29 %
Lehmämäärä	36	32	+13 %
Maidon osuus tuotoista	46 %	52 %	
Maidon myyntituotto, €/le	3401	3122	+9 %
Muu nautatuotto, €/le	376	293	+28 %
Tuet, €/le	2000	2329	-14 %
Tuotot, €/ha	7425	6613	+12 %
Tarvikekustannus, €/le	1736	1847	-6 %
Poistot, €/le	934	1117	-16 %
Konekustannus (-poistot), €/le	529	715	-26 %
Pellonvuokrat	150	104	+43 %
Työkustannus, €/le	1958	2118	-8 %
Korkokustannus, €/le	605	626	-3 %
Tuotantokustannus, €/ha	8074	8981	-10 %
VOM / tase	13 %	13 %	
Tase, €/le	16964	16184	+5 %
VPO, €/le	4425	5513	-20 %

Vertaile

- Mistä kannattavuus erot johtuvat?
  - Tuotoista
  - Hyvin kannattavilla päätuotteen osuus suurempi ja tukien osuus pienempi kuin huonosti kannatavilla
- Kustannuksista
  - Hyvin kannattavilla tarvikkekustannusten osuus suurempi ja konekustannusten osuus pienempi kuin huonosti kannatavilla

Rahoitustulos

Kassan riittävyys	2020	Kassan riittävyys	1-6 2021	Kassan riittävyys	1-6 2020
643 405 €	tilan liikevaihto	360 817 €	tilan liikevaihto	288 999 €	tilan liikevaihto
398 200 €	muuttuvat kulut	180 243 €	muuttuvat kulut	183 552 €	muuttuvat kulut
119 854 €	kiinteät kulut	77 782 €	kiinteät kulut	49 938 €	kiinteät kulut
-17628	lainojen lyhennykset/nostot netto	75288	lainojen lyhennykset/nostot netto	9506	lainojen lyhennykset/nostot netto
21 326 €	korot	13 261 €	korot	13 125 €	korot
121 653 €	Kassa ennen investointeja ja yksityistaloutta	14 243 €	Kassa ennen investointeja ja yksityistaloutta	32 878 €	Kassa ennen investointeja ja yksityistaloutta
98 246 €	investoinnit kassasta netto	16 440 €	investoinnit kassasta netto	39127	investoinnit kassasta netto
7 779 €	verot	4 956 €	verot	2848	verot
15 628 €	jää yksityistalouteen	-7 153 €	jää yksityistalouteen	-9 097 €	jää yksityistalouteen

Mistä tietoja?

<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/taloustohtori>

Mistä tietoja

Tuottopehtoori

Tts kone

Meijerit, teurastamot

Kannatavuuskirjanpito

ProAgria

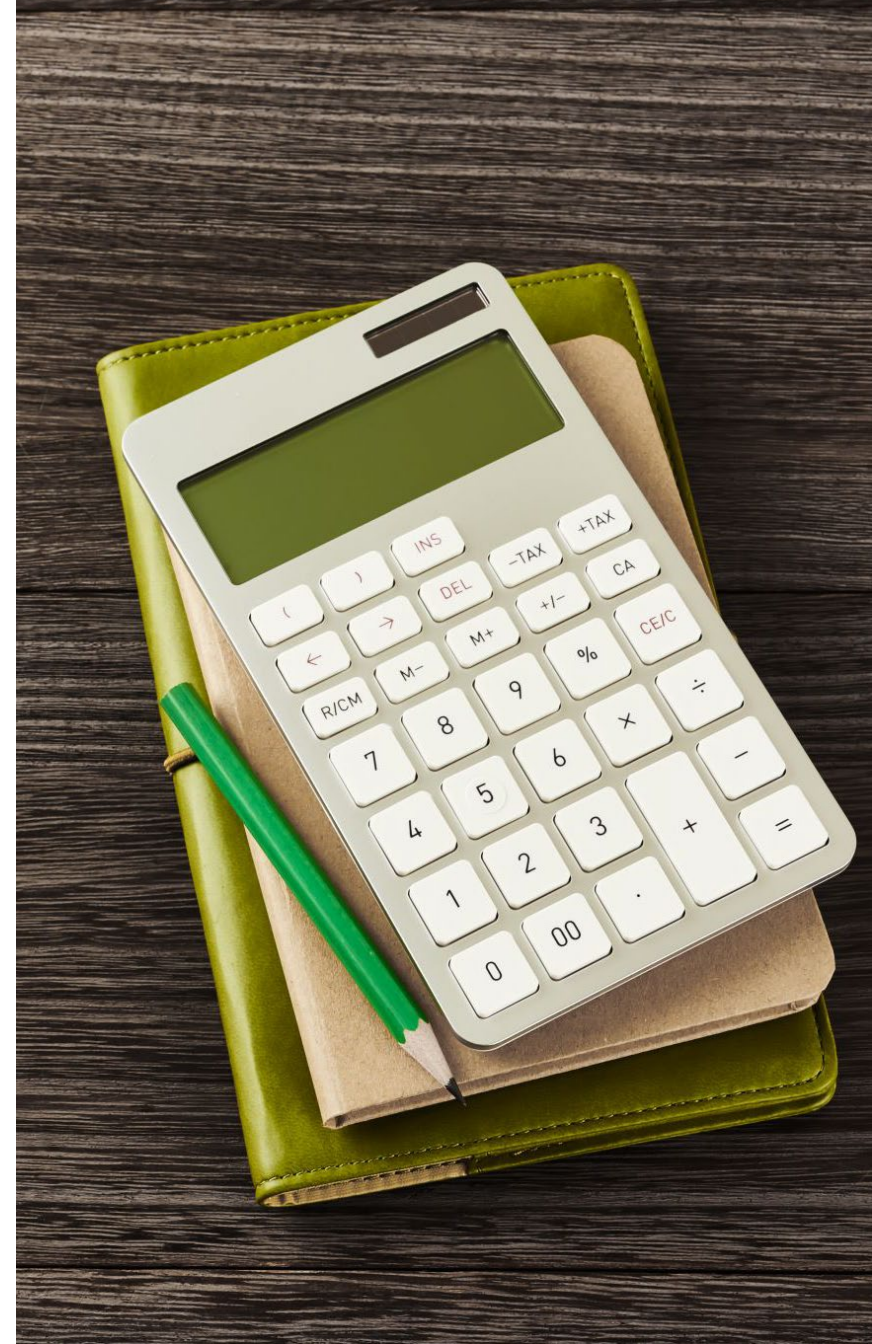
Miten käytän hyödyksi
kirjanpitoaineistoa?

Maksuvalmiuden suunnittelua

- Kirjanpito-ohjelman budjettiosio
- Oma laskentataulukko
- Paperia ja pankkitiliotteita

VEROTUS OSANA TALOUDEN SUUNNITTELUA JA TALOUSONGELMIEN RATKAISUA

- Tasainen verotus
- Ennakot ajan tasalla
- Poistojen säätely
- Nettovarallisuuden hallinta
- Arvonlisäverotus

VEROTUS OSANA TALOUDEN SUUNNITTELUA JA TALOUSONGELMIEN RATKAISUA

Tasainen verotus

- Vuosittainen tuloksen vaihtelu olisi pientä, mielellään nousujohteista
- Verotus olisi ennakoitavaa
- Poistot
- Tasausvaraukset
- Ennakoiden ajan tasalla pitäminen (omavero)

VEROTUS OSANA TALOUDEN SUUNNITTELUA JA TALOUSONGELMIEN RATKAISUA

Nettovarallisuuden hallinta

- Nettovarallisuuden hallinta
- Poistot suhteessa lainojen lyhennyksiin
- Ei arvonlisäveron osuuden maksamista lainalla investoinneissa
- Poistosuunnitelma isommissa hankinnoissa

VEROTUS OSANA TALOUDEN SUUNNITTELUA JA TALOUSONGELMIEN RATKAISUA

Arvonlisäverotus

- Oikea ilmoituskausi, 1 kk, 3 kk 12 kk
- Ei arvonlisäveron osuuden maksamista lainalla investoinneissa
- Maksettavan arvonlisäverosta perillä oleminen
- Suoriteperusteen hyväksikäyttöä

VEROTUS OSANA TALOUDEN SUUNNITTELUA JA TALOUSONGELMIEN RATKAISUA

Arvonlisäverotus

Suoriteperiaate:

- maa- ja metsätalouden harjoittajalla, kuten muillakin arvonlisäverovelvollisilla, on oikeus kohdistaa myynnistä suoritettava vero sille ilmoituskaudelle (siis kalenterivuodelle tai kalenterikuukaudelle), jonka aikana myyty tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu. Vastaavasti hänellä on oikeus kohdistaa vähennykset sille ilmoituskaudelle, jonka aikana ostettu tavara tai palvelu on vastaanotettu, ts. tavara toimitettu tai palvelu suoritettu.
- KHO:n päätöksen [1996/3930](#) mukaan maatalouden harjoittaja, joka ei ole kirjanpitovelvollinen, saa kohdistaa ajallisesti myynnistä suoritettavan arvonlisäveron ja vähennettävän arvonlisäveron kunkin myynnin ja oston osalta valintansa mukaan joko suorite- tai maksuperusteen mukaisesti. Päätös koskee aivan vastaavasti myös sellaisia metsätalouden harjoittajia, jotka eivät ole kirjanpitovelvollisia.
- Valinnanvapaus maksu- ja suoriteperusteen välillä merkitsee mm. sitä, että vasta seuraavalla ilmoituskaudella maksettavien tuotantopanosten (esim. lannoitteet, rehut, maatalouskoneet) arvonlisäverot saadaan vähentää jo sillä ilmoituskaudella, jonka aikana ostettu tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu. **Iso etu esim. 1kk ja 3kk menettelyssä**

VEROTUS OSANA TALOUDEN SUUNNITTELUA JA TALOUSONGELMIEN RATKAISUA

Erikoistilanteet

- Maakaupat osto/myynnit
- Omaisuuden myyminen
- Toiminnan alas ajaminen, lopettaminen

HUOMATTAVAA SIVUELINKEINOA

- Peruslähtökohtana kysymyksenasettelussa on, että vain maatilalla harjoitettu toiminta voi olla maataloutta. Maatalouden harjoittaminen on edellytys, että jokin tulo voi olla siihen liittyvää sivutuloa.
- Toiminnan laajuutta on verrattava maatalouteen. Esim. lomituspalvelun tarjoamisen voidaan katsoa liittyvän sillä tavoin viljelijän harjoittamaan omaan maataloustoimintaan ja sen tuomaan ammattitaitoon, että lomituksesta saatu työkorvaus voidaan verottaa maatalouden sivutulona.
- Jos sivutoiminta paisuu varsinaista maataloutta merkittävästi laajemmaksi ja toiminta muutoinkin täyttää elinkeinotoiminnan tunnusmerkit, sitä voidaan verottaa erillisenä liikkeenä (elinkeinotoimintana).
- Muu tulonhankkimistoiminta tulee kyseeseen tilanteissa, joissa toiminnan harjoittajalla ei ole lainkaan omaa maataloutta eikä toiminta kuitenkaan täytä elinkeinotoiminnankaan tunnusmerkkejä.

HUOMATTAVAA SIVUELINKEINOA

Maatalouden liitännäistoiminta

- Sellainen maatalouden ohessa harjoitettava tulonhankkimistoiminta, jossa käytetään hyväksi tilan luontaisia edellytyksiä, esimerkiksi jalostetaan tai myydään oman tilan tuotteita tai hyödynnetään maatalousrakennuksia tai -koneita.
- Metsätalouden sivutulot verotetaan maatalouden tuloina silloinkin, kun varsinaista maataloutta ei ole.
- Maatalouden liitännäiselinkeinoja voivat olla esimerkiksi maatilamatkailu, kotileipomotoiminta (edellyttäen, että käytetään pääosin omaa viljaa), maa- tai metsätalouskoneurakointi, omien tuotteiden jatkojalostus sekä ratsastuspalvelut.

HUOMATTAVAA SIVUELINKEINOA

Maatalouden liitännäistoiminta

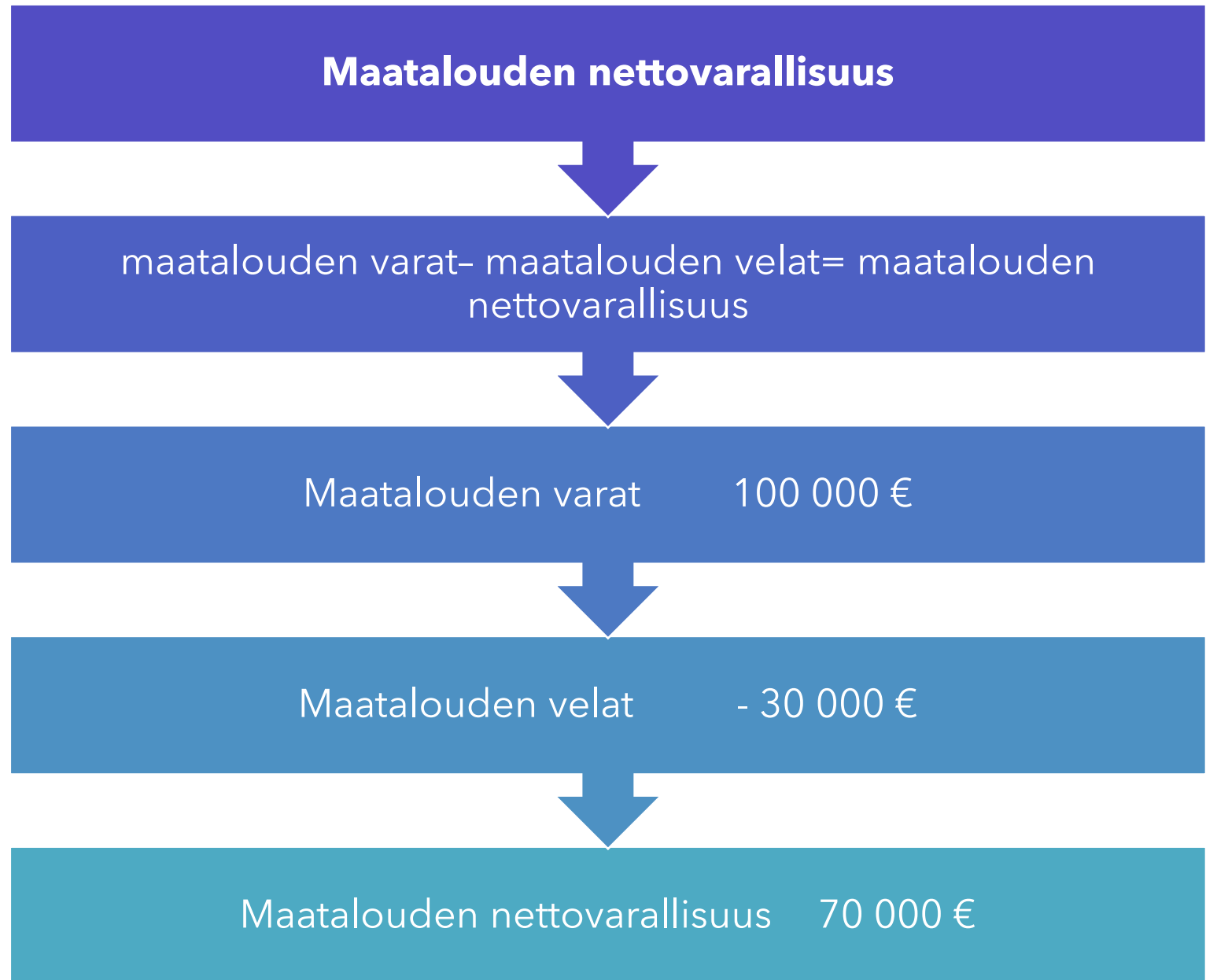
- *Myyntisi koostuu lähes kokonaan kohdasta Muut myyntitulot (ilman arvonlisäveroa)*
- *165 065,27 euroa ja julkisista tuista 25 742,67 euroa. Selvitä mistä tämä johtuu,*
- *erittele muut myyntitulot 165 065,27 euroa.*

HUOMATTAVAA SIVUELINKEINOA

- Vakuutus asiat
- Myel/Yel
- Verotus, tasausvaraukset, kassa/suoriteperiaate
- SPV huojennukset

MAATALOUDEN
NETTOVARALLISUUDEN
LASKENTA

M A A T A L O U D E N
N E T T O V A R A L L I S U U D E N
L A S K E N T A

Maatalouden pääomatulo-osuus:

20% , 10% tai 0 % maatalouden edellisvuoden nettovarallisuudesta.
Huomio maksetut palkat.

---

maatalouden nettovarallisuus 100 000 €

---

0 % 0 €

---

10 % 10 000 €

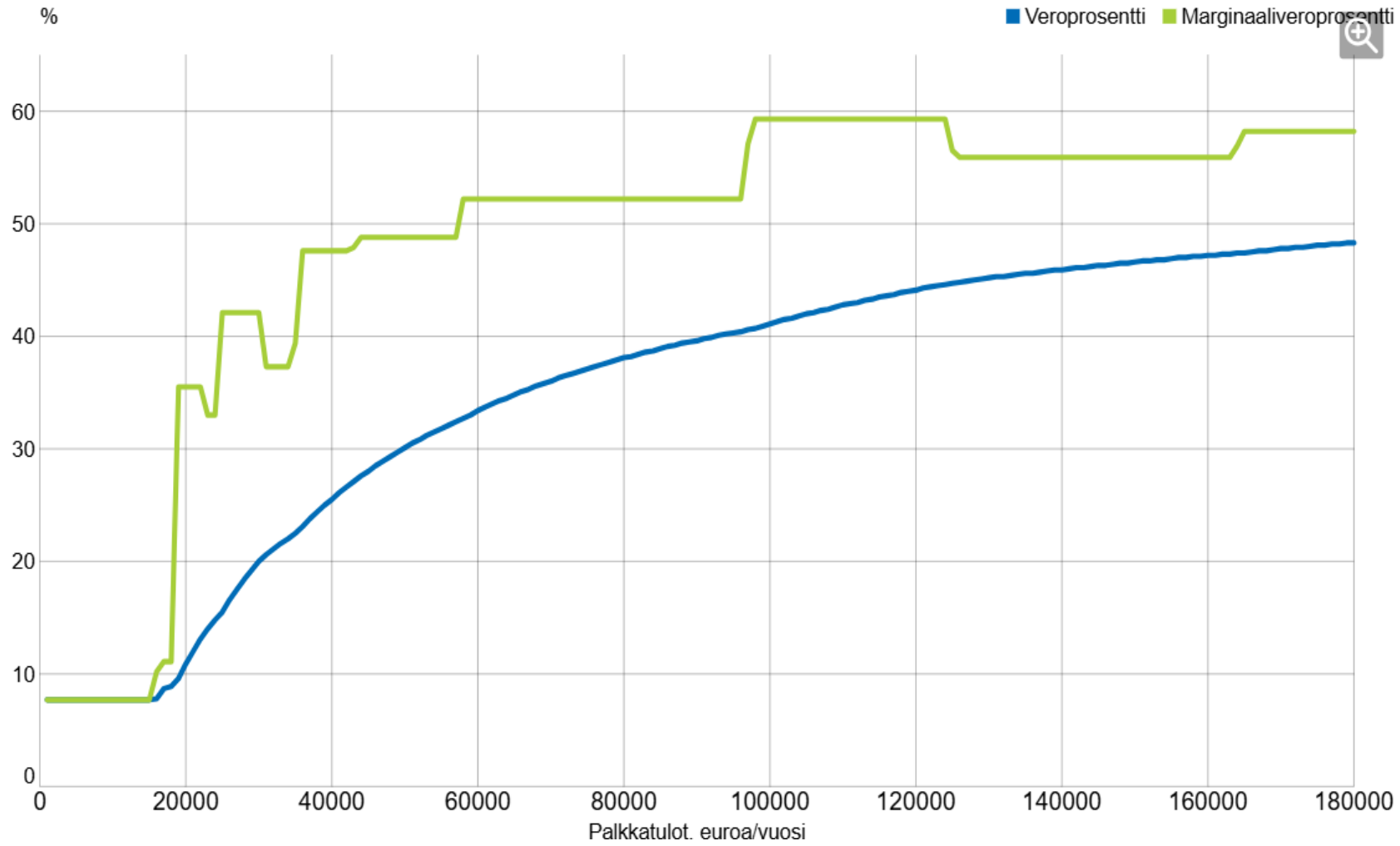
---

20 % 20 000 €

Verovelvollinen voi itse valita mitä prosenttia käytetään. Verovelvollisen vaatimuksesta 10% tai 0 % muulloin 20%. **Ennen verotuksen päättymistä**

Palkansaajan tuloveroprosentti ja marginaaliveroprosentti tulotasoittain vuonna 2025

MAATALOUDEN NETTOVARALLISUUDEN LASKENTA

- Ansiotulon marginaalivero ylittää 30 % 21 200 € tulojen kohdalla
- Yrittäjälle edullisinta saada verotettavaa ansiotuloa 21 199€ ja ylimenevä tulo pääomatulona. Huomio yrittäjävähennys

Lähde: veronmaksajien keskusliitto

Otettava huomioon kaikki maatalouden ulkopuoliset ansiotulot ja niistä tehtävät vähennykset

Jos nettovarallisuus nolla tai negatiivinen, valinnalla ei ole merkitystä

ESIMERKKEJÄ LASKENNASTA

kunnallisv. 9 %, kirkollisv.1,7% myel työtulo 35 000 €

NETTOVARALLISUUS

Esimerkkejä:

Nettovarallisuus	35 000 €	
Maatalouden tulo	17 000 €	
20 % pääomatuloa	7 000 €	
ansiotuloa	9 150 €	
verot yhteensä		2 290 €
10% pääomatuloa	3 500 €	
ansiotuloa	12 650 €	
verot yhteensä		1 615 €
0% pääomatuloa	0 €	
ansiotuloa	16 150 €	
verot yhteensä		1 36 €
ero	1 154 €	valitaan 0%

NETTOVARALLISUUS

nettovarallisuus	85 000 €	
maatalouden tulo	17 000 €	
20% pääomatuloa	16 150 €	
ansiotuloa	0 €	
verot yhteensä		5 526 €
10% pääomatuloa	8 500 €	
ansiotuloa	7 650 €	
verot yhteensä		2 713 €
0% pääomatuloa	0 €	
ansiotuloa	16 150 €	
verot yhteensä		1 339 €
ero	4 187 €	valitaan 0 %

NETTOVARALLISUUS

nettovarallisuus	85 000 €
maatalouden tulo	17 000 €
20% pääomatuloa	16 150 €
ansiotuloa	0 €

Metsätalouden tappiota - 10 000 €. Metsätalouden tappio vähennetään maatalouden pääomatulo-osuudesta pois ($16\,150\text{ €} - 6\,150\text{ €}$). **Verojen määrä 2 526 €**

10% pääomatuloa	8 500 €
ansiotuloa	7 650 €

Metsätalouden tappiota - 10 000 €. Metsätalouden tappio vähennetään maatalouden pääomatulo-osuudesta pois ($8\,500 - 10\,000 = -1\,500\text{ €}$). **Verojen määrä 0 €**

Tulee alijäämähyvitystä

0% pääomatuloa	0 €
ansiotuloa	16 150 €

Metsätalouden tappiota - 10 000 €. Metsätalouden tappio vähennetään maatalouden pääomatulo-osuudesta pois ($0 - 10\,000 = -10\,000\text{ €}$). **Verojen määrä 0 €**

Syntyy alijäämähyvitystä 1 400 € ja jää pääomalajin tappiota 5 333 €

NETTOVARALLISUUS

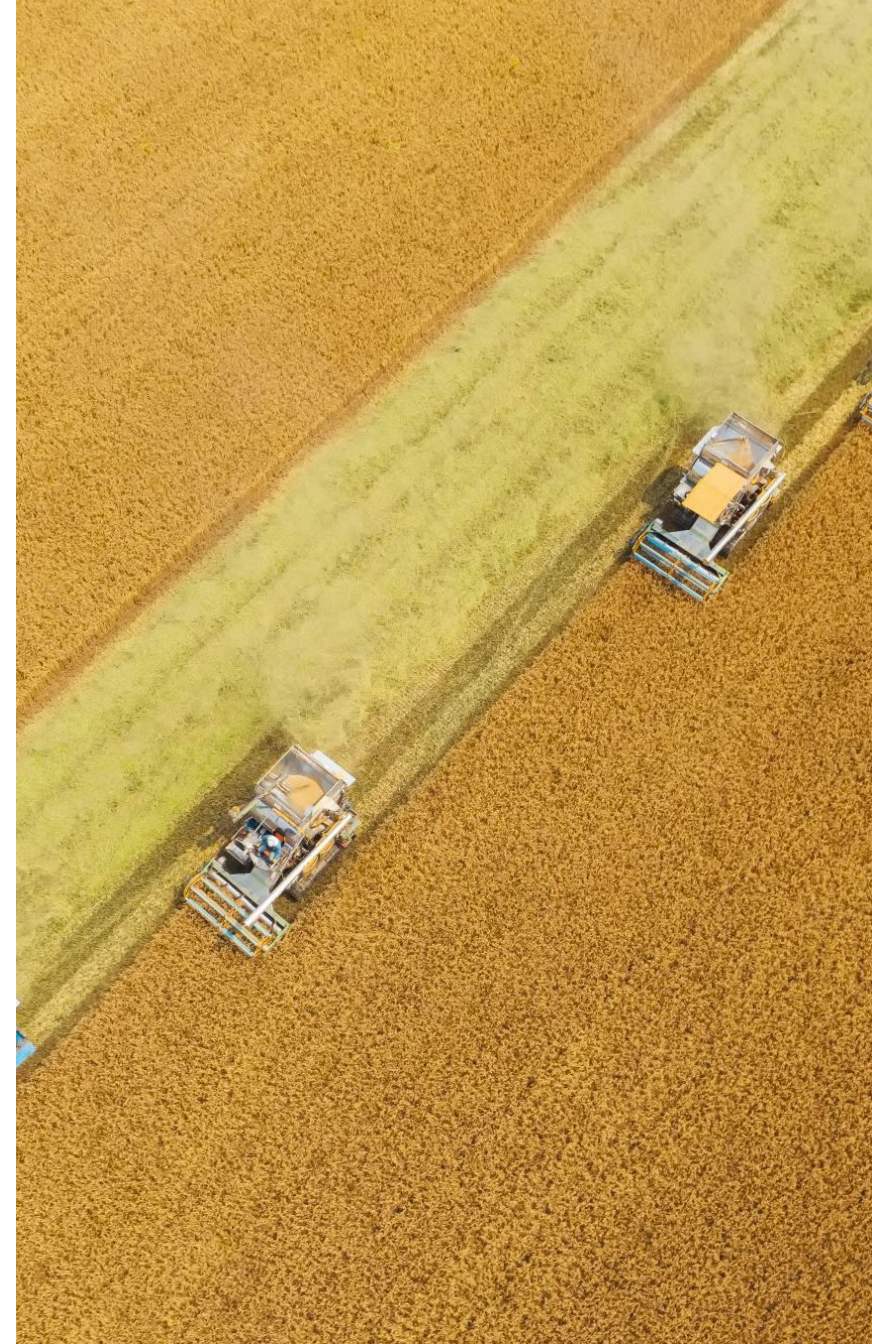
nettovarallisuus	85 000 €
maatalouden tulo	30 000 €
20 % pääomatuloa	17 000 €
ansiotuloa	11 500 €
verot yhteensä	5 486 €
10% pääomatuloa	8 500 €
ansiotuloa	20 000 €
verot yhteensä	4 599 €
0% pääomatuloa	0 €
ansiotuloa	28 500 €
verot yhteensä	4 924 €
ero	887 € valitaan 10%

NETTOVARALLISUUS

nettovarallisuus	85 000 €	
maatalouden tulo	40 000 €	
20% pääomatuloa	17 000 €	
ansiotuloa	21 000 €	
verot yhteensä		7 438 €
10% pääomatuloa	8 500 €	
ansiotuloa	29 500 €	
verot yhteensä		7 832 €
0% pääomatuloa	0 €	
ansiotuloa	40 000 €	
verot yhteensä		8 657 €
ero		1 219 € valitaan 20 %

	Yksi yrittäjä	kaksi yrittäjää, tulo jaetaan	
nettovarallisuus	250 000 €		
maatalouden tulo	100 000 €		
20% pääomatuloa	50 000 €	25 000 €	25 000 €
ansiotuloa	45 000 €	22 500 €	22 500 €
verot yhteensä	27 594€	<i>ero 7 051 €</i>	20 543 €
10% pääomatuloa	25 000 €	12 500 €	12 500 €
ansiotuloa	70 000 €	35 000 €	35 000 €
verot yhteensä	31 196 €	<i>ero 9 071€</i>	22 125 €
0% pääomatuloa	0 €	0 €	0 €
ansiotuloa	95 000 €	47 500 €	47 500 €
verot yhteensä	36 348 €	<i>ero 10 518 €</i>	25 830 €
	<i>Ero 8 754€</i>		<i>ero 5 287 €</i>

*Jos tuloa ei pysty jakamaan ja nettovarallisuus on negatiivinen verrattuna siihen jos tulon voi jakaa ja nettovarallisuus on positiivinen. Ero on silloin **15 805 €** /v tässä tapauksessa.*

11 Vaatimus jaettavasta yritystulosta (Jos vaatimusta ei esitetä, pääomatulon enimmäismäärä on 20 % nettovarallisuudesta.)

Pääomatulon enimmäismäärä on 10 % nettovarallisuudesta

Jaettava yritystulo on kokonaan ansiotuloa

Yrittäjäpuolisoiden vaatimus on yhteinen.

Muista tarkistaa, että valinta siirtyy lomakkeelle ja aina verotukseen asti. Tarkista asia verotuspäätökseltä.

NETTOVARALLISUUS

*Talousarvio,
budjetti,
suunnittelu,
riittääkö
rahat,*

Budjetointi on tasapainoisen talouden perusta

Ennen kuin alat laatia budjettia, täytyy tietää, mihin ja miten paljon rahaa kuluu. Ja kuinka paljon ja mistä rahaa tulee.

Budjetin voi tehdä kuukausi kerrallaan tai koko vuodeksi tai vaikka viideksi vuodeksi

talousarvio

- Budjetti ei saisi olla pelkästään ennuste tulevasta taloudesta, vaan sen tulisi enemmänkin olla aktiivinen toimintasuunnitelma, joka tähtää mahdollisimman hyvään taloudelliseen tulokseen.

talousarvio

- Toisaalta perustettavan yrityksen taloutta suunniteltaessa tulevien tuottojen ja kustannusten arvioinnissa on syytä noudattaa varovaisuutta, jotta yritystä ei perustettaisi liian optimististen ja epärealististen odotusten varaan.
- Liiketoimintasuunnitelma

talousarvio

- Maatilan taloutta suunniteltaessa tulevien tuottojen ja kustannusten arvioinnissa on syytä noudattaa varovaisuutta, jotta talousarviota ei perustettaisi liian optimististen ja epärealististen odotusten varaan.
- Pitää tietää historia.

talousarvio

Talousarvion tekeminen ei ole pakollista.

Yleensä toimitaan usein taloutta sen enempää suunnittelematta, jolloin vasta jälkikäteen kirjanpidosta todetaan kuinka hyvin/huonosti on mennyt.

Budjetoinnin hyöty on kuitenkin siinä, että se parantaa kustannustietoisuutta ja tuo taloudenpitoon suunnitelmallisuutta ja tavoitteellisuutta

talousarvio

- Erityisesti aloittavan maatalan kannattavuuden arvioimiseksi on välttämätöntä etukäteen miettiä, paljonko tuotteita olisi mahdollista saada kaupaksi ja paljonko tuotteiden myynnistä olisi odotettavissa tuottoja sekä millaiset ovat kustannukset. (liiketoimintasuunnitelma)

talousarvio

- Voi olla useampia erilaisia budjetteja. kotieläintalous, kasvinviljely, metsätalous, koneurakointi jne.
- Mitä hyötyä budjetista saadaan

talousarvio

- Budjetti suunnittelun apuna
- Riittääkö rahat investointeihin
- Lainanmaksuun
- Milloin pitää olla kassassa rahaa

talousarvio

- Budjetti tarkkailuvälineenä
- Budjetin avulla voidaan budjettikauden aikana seurata miten hyvin suunnitelmat ovat toteutuneet ja missä kohden ja kuinka suuri eroja on syntynyt. Sitten selvitetään erojen syyt ja ryhdytään toimenpiteisiin. Oltava valmis tekemään ratkaisuja.

Talousarvion laatiminen

Päätettävä mitä halutaan ja mitä varten tehdään.

- Tuloja varten
- Menoja varten
- Tulosbudjetti
- Kassabudjetti

tulosbudjetti

- Laskelma budjettikauden tuloksen muodostumisesta budjetoitujen tuottojen ja kustannusten erotuksena. Tulosbudjetista voidaan todeta, täyttääkö budjetti asetetun kannattavuusvaatimuksen.

kassabudjetti

- Kassabudjetin avulla nähdään kunkin kuukauden kassatilanne, jolloin voidaan varmistua siitä, että yrityksen rahat riittävät tuleviin maksuihin. Voidaan ajoissa ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin tilanteen välttämiseksi. Toisaalta kassabudjetti auttaa myös havaitsemaan sen, jos kassassa on enemmän rahaa kuin maksuista selviytymiseen välttämättä tarvittaisiin. Tarpeettoman suureen kassaan sitoutuu pääomaa. Voi miettiä mitä liialla rahalla tehdään.

talousarvion seuraaminen

- Käytännössä budjettitarkkailu toteutetaan vertaamalla kirjanpidosta saatavia toteumalukuja budjetissa asetettuihin tavoitteisiin. Tarkoituksena on selvittää missä kohdissa ja kuinka suuria eroja on syntynyt. Kirjanpito kuukausittain esim kk. alv

talousarvion seuraaminen

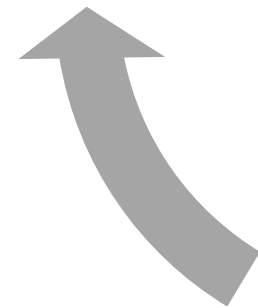
- Budjettierojen syyt ja niistä aiheutuvat seuraukset on selvitettävä ja tarvittaessa on pikaisesti ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin

*Kun
budjetti
on tehty*

Esim. muuta
veroennakoita:
nosta/laske

Seuraa
toteutuuko

Tee korvaavat
toimenpiteet

VEROSUUNNITTELU

Rakennusten osalta, kun menojäännös < 1000 €/rakennus

Koneiden ja salaojien osalta kun menojäännös < 1200 €

Tilinpäätösostoina koneet ja niistä tehtävät poistot käyttökelpoisia vain, jos koneet voidaan ottaa käyttöön ko. verovuoden aikana

---

Miten rahoitan koneen vaihdoksen. Aiheutanko itselleni veroseuraamuksia

---

Tuplapoisto on miettimisen paikka

VEROSUUNNITTELU

Kassaperusteen hyväksikäyttö

- Myyntien ajoitus
- Ostojen ajoitus, ennakko-ostot
- Lannoitteet, siemenet, kasvinsuojeluaineet, rehut, säilöntäaineet, polttoaineet, voiteluaineet, ennakkomaksut
- Myel-vakuutusmaksut, muut vakuutusmaksut
- Vuokrat, korot

VEROSUUNNITTELU

Alv jakson valinta

---

1 kk

---

3 kk

---

12 kk

Valittu verokausi sitoo
verovelvollista yhden vuoden ajan.

VEROSUUNNITTELU

Alv jakson valinta

Esimerkki:

Yrityksen verokausi on vuosi. Yritys hakeutuu neljänneskalenterivuoden mittaiseen verokauteen toukokuussa.

Yritys siirretään uuteen verokauteen heinäkuusta alkaen.

Tammi-kesäkuun veroilmoitus oma-aloitteisista veroista on annettava ja maksu suoritettava viimeistään elokuun 12. päivänä.

Heinä-syyskuun tiedot työnantajasuorituksista ja arvonnlisäverosta on annettava ja maksettava viimeistään marraskuun 12. päivänä.

VEROSUUNNITTELU

Tasausvaraus

Maatilatalouden tuloverolakia on muutettu siten, että maatalouden tulosta vähennettävän tasausvarauksen enimmäismäärä on korotettu nykyisestä 13 500 eurosta 25 000 euroon. Sitä sovellettiin ensimmäisen kerran verovuodelta 2024 toimitettavassa verotuksessa.

Varauksen suuruus

- Tasausvaraus on verovelvollisen valinnan mukaan 0-40 % maatilan maatalouden puhtaasta tulosta, joka on luonnollisten vähennysten, myös maatalouden harjoittajan tekemien poistojen, vähentämisen jälkeinen tulo.. Myös verovuonna tuloutuneen, aikaisempana verovuonna tehdyn tasausvarauksen määrä luetaan siihen määrään, jonka perusteella verovuonna tehtävän uuden tasausvarauksen määrä lasketaan
- Tasausvarauksen vähimmäismääräksi on säädetty 800 euroa verovuodessa, mikä merkitsee sitä, että varauksen tekeminen edellyttää vähintään 2 000 euron suuruista maatilan maatalouden puhdasta tuloa. Tasausvarauksen enimmäismäärä on puolestaan 25 000 euroa. Tällainen varaus edellyttää 62 500 euron suuruista maatalouden puhdasta tuloa. Varauksen määrää laskettaessa täysien satojen eurojen yli menevä osa jätetään huomioon ottamatta

Lähde:Kiviranta

VEROSUUNNITTELU

Tasausvaraus

Varauksen käyttö

- Tasausvarausta voidaan käyttää investointeihin.
- Tasausvarausta sovelletaan maatilakohtaisesti. Maatilan maatalouden puhtaasta tulosta tehtyä varausta ei siis voi käyttää toisen maatilan maatalouden investointien kattamiseen.
- Tasausvaraus voidaan tulouttaa vähentämällä se maatalouden käyttöomaisuushyödykkeiden hankinta- ja perusparannusmenoista. Tasausvarausta on käytettävä sinä verovuonna, jona hyödyke on hankittu, ja perusparannusmenoihin sinä verovuonna, jona perusparannus on suoritettu.

Lähde:Kiviranta

VEROSUUNNITTELU

Tasausvaraus

Käyttökohteen valinta

- Käyttäessään tasausvarauksia investointeihin maatalouden harjoittajan on tarkoituksenmukaista suosia sellaisia kohteita, joiden enimmäispoisto-oikeus on suhteellisen alhainen. Koska esim. talousrakennusten enimmäispoisto-oikeus on 10 %.
- Verovelvollisen näkökulmasta on edullista käyttää tasausvaraukset maatalouden talousrakennusten rakentamiseen. Vielä edullisempaa on varausten käyttäminen MVL:n mukaan verotettavan maatilamatkailun käytössä oleviin vuokrattaviin lomamökkeihin, joiden enimmäispoisto-oikeus on 6 % .

Lähde:Kiviranta

VEROSUUNNITTELU

Tasausvaraus

Käyttöajankohta

- Tasausvaraus on käytettävä investointiin viimeistään kolmantena verovuonna sen verovuoden päättymisestä, jolta jätetyssä veroilmoituksessa varaus on tehty. Myös sellaisena vuonna, jona käytetään aiemmin tehtyjä tasausvarauksia, saa tehdä uuden tasausvarauksen. Vuonna 2024 veroilmoituksella tehty tasausvaraus on käytettävä viimeistään vuonna 2027
- Varaus vähennetään koneen koko ostohinnasta eikä ainoastaan välirahasta ennen koneen luovutushinnan vähentämistä menojäännöksestä.

Varauksen käytön enimmäismäärä

- Kerralla käytettävän tasausvarauksen maatilakohtainen enimmäismäärä on $3 \times 25\,000 \text{ €} = 75\,000 \text{ €}$.

VEROSUUNNITTELU

Tasausvarauksen hyväksikäyttö

- Tasausvaraus tehokkaimmillaan, kun sillä varaudutaan tulevaan rakennusinvestointiin
- esim. konevaraston rakentaminen:

• tasausvaraus v. 2024	25 000 €
• tasausvaraus v. 2025	25 000 €
• tasausvaraus v. 2026	<u>25 000 €</u>
Yhteensä	75 000 €

VEROSUUNNITTELU

Tasausvaraus

Kaksi käyttökertaa

- Samaan rakennusinvestointiin voidaan käyttää kolme tasausvarausta kaksikin kertaa (ks. myös VEROH:n ohje 1793/1/36/91 s 4). Jos näin tehdään sekä rakennustyön aloittamis- että rakennuksen valmistumisvuonna, on rakennustyötä tehtävä vähintään neljän kalenterivuoden aikana. Rakentaminen voi silti kestää vain hiukan yli kaksi vuotta.
- Varauksen käytöstä ns. välivuonna rakentamisen aikana ei ole KHO:n kantaa.

Lähde:Kiviranta

VEROSUUNNITTELU

Tasausvaraus

Suora tulouttaminen

- Tasausvarausta voidaan nimensä mukaisesti käyttää pelkästään tulontasaukseen siten, että se luetaan suoraan maatalouden veronalaiseksi tuloksi. Verovelvollisen esityksestä tasausvaraus voidaan käyttää investointiin tai lukea suoraan maatalouden veronalaiseksi tuloksi jo tasausvarauksen tekemisvuotta seuraavan vuoden verotuksessa. Jos verovelvollinen ei ole menetellyt näin eikä käytä tasausvarausta investointiin kolmantena verovuonna sen verovuoden päättymisestä, jolta jätetyssä veroilmoituksessa varaus on tehty, tasausvaraus luetaan viran puolesta suoraan tuon verovuoden veronalaiseksi tuloksi MVL:n nojalla.
- Osa tasausvarauksesta voidaan käyttää investointien kattamiseen ja osa lukea suoraan tuloksi.

Omistajanvaihdos

- Käyttämättömät tasausvaraukset luetaan sukupolvenvaihdoksissa ja muissa omistajanvaihdoksissa suoraan maatalakohtaisesti verovelvollisen maatalouden lopettamisvuoden veronalaiseksi tuloksi. Verovelvollinen voi toki vielä lopettamisvuonna ennen lopettamista tehdä maatalouden käyttöomaisuusinvestointeja, joihin hän käyttää tasausvaraukset.
- Verovelvollisen kuolema ei aiheuta tasausvarauksen lukemista suoraan tuloksi, vaan jakamaton kuolinpesä, joka jatkaa maatalouden harjoittamista, voi käyttää vainajan tekemät tasausvaraukset investointeihin samoin ehdoin kuin vainaja itse olisi ne voinut käyttää.

VEROSUUNNITTELU

Palkan maksaminen

Perheenjäsenet

- Maatalouden menona saa vähentää ennen verovuoden alkua 14 vuotta täyttäneelle omalle, otto- tai kasvattilapselle tai muulle perheenjäsenelle maksetun rahapalkan (MVL 7 § 1 k). Säännöksessä tarkoitettu muu perheenjäsen elää verovelvollisen taloudessa ja hänen toimeentulonsa riippuu verovelvollisesta. Verovuodelta 2025 toimitettavassa verotuksessa vähennysoikeuden edellytyksenä siis on, että lapsi on syntynyt vuonna 2008 tai aikaisemmin (MVL 7 § 1 k). Vieraan lapselle maksetun palkan saa vähentää lapsen iästä riippumatta.
- Perheyrietyksen jäsenet ovat MYEL-eläkevakuutuksen piirissä, joten heistä ei tarvitse maksaa TyEL-eläkevakuutusmaksua

Lähde:Kiviranta

VEROSUUNNITTELU

Palkan maksaminen

Perheenjäsenet

- Verovelvollinen voi vähentää esim. vanhemmilleen maataloustyöstä maksamansa palkan. Verosuunnittelussa kannattaa kuitenkin ottaa huomioon mahdollinen vanhempien eläketulovähennys. Palkan vuoksi voidaan menettää valtion- tai kunnallisverotuksen eläketulovähennykset tai osa niistä.
- Aviopuolisolle tai TVL 7.3 §:n nojalla aviopuoliso on rinnastettavalle avopuolisolle (ks. luku 10, Puolisot) maksettua palkkaa ei saa vähentää.
- Maataloutta harjoittava kuolinpesä saa vähentää ennen verovuoden alkua 14 vuotta täyttäneelle osakkaalleen tai osakkaan lapselle maksetun palkan. Leskelle maksettua palkkaa ei kuitenkaan MVL:n mukaisessa verotuksessa saa vähentää (toisin EVL, josta ks. luku 8, Vähennykset).

VEROSUUNNITTELU

Tulon jakaminen

Aviopuolisot

- Aviopuolisoilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka ennen verovuoden päättymistä ovat solmineet avioliiton (TVL 7.1 §). Aviopuolisoita koskevia säännöksiä sovelletaan myös rekisteröidystä parisuhteesta annetussa laissa (950/01) tarkoitetun parisuhteen osapuoliin.

Avopuoliso

- TVL 7.3 §:n mukaan puolisoita koskevia säännöksiä sovelletaan myös avioliitonomaisissa oloissa verovuonna yhteisessä taloudessa avioliittoa solmimatta jatkuvasti eläneisiin, jotka ovat aikaisemmin olleet keskenään avioliitossa tai joilla on tai on ollut yhteinen lapsi (KHO 1986/1828). Pelkkä yhteisessä taloudessa eläminen ei siis johda puolisoita koskevien säännösten soveltamiseen, vaan edellytetään myös joko aikaisempaa keskinäistä avioliittoa tai yhteistä lasta. Toisaalta puolisoita koskevia säännöksiä ei voida soveltaa, vaikka edellytykset muutoin täyttyvät, jos puoliset eivät asu yhteisessä taloudessa (KHO 1991/1672).

VEROSUUNNITTELU

Tulon jakaminen

Jaettava yritystulo

- Yrittäjäpuolisoiden yhdessä harjoittamasta maataloudesta ja elinkeinotoiminnasta saadun yritystulon jaosta puolisoiden kesken on säädetty [TVL 14 §](#):ssä.
- Maatalouden ja elinkeinotoiminnan jaettavan yritystulon ansiotulo-osuus jaetaan yrittäjäpuolisoiden kesken sekä valtion- että kunnallisverotuksessa heidän työpanostensa mukaisessa suhteessa ([TVL 14.2 §](#)). Yrittäjäpuolisoiden työpanokset katsotaan lakiin sisältyvän tasajako-olettaman mukaan yhtä suuriksi, ellei muuta selvitystä esitetä.
- Yrittäjäpuolisoiden yhdessä harjoittaman maatalouden ja elinkeinotoiminnan pääomatulo-osuus jaetaan puolisoiden kesken niiden osuuksien mukaan, jotka puolisoilla on toimintaan kuuluvaan nettovarallisuuteen, ts. omistusosuuksien mukaisessa suhteessa ([TVL 14.3 §](#)). Myös pääomatulon jakoa koskee tasajako-olettama: puolisoiden osuudet katsotaan yhtä suuriksi, ellei muuta selvitystä esitetä. Selvitys puolisoiden maatalouden nettovarallisuuden omistusosuuksista tulee [VEROHp 563/17](#) mukaan liittää muistiinpanokirjaan ja käytännössä myös veroilmoitukseen

VEROSUUNNITTELU

Palkan maksaminen

Perheenjäsenet

- Maatalouden menona saa vähentää ennen verovuoden alkua 14 vuotta täyttäneelle omalle, otto- tai kasvattilapselle tai muulle perheenjäsenelle maksetun rahapalkan (MVL 7 § 1 k). Säännöksessä tarkoitettu muu perheenjäsen elää verovelvollisen taloudessa ja hänen toimeentulonsa riippuu verovelvollisesta.
- Perheyrityksen jäsenet ovat MYEL-eläkevakuutuksen piirissä, joten heistä ei tarvitse maksaa TyEL-eläkevakuutusmaksua

Lähde:Kiviranta

VEROSUUNNITTELU

Palkan maksaminen

Perheenjäsenet

- Verovelvollinen voi vähentää esim. vanhemmilleen maataloustyöstä maksamansa palkan. Verosuunnittelussa kannattaa kuitenkin ottaa huomioon mahdollinen vanhempien eläketulovähennys. Palkan vuoksi voidaan menettää valtion- tai kunnallisverotuksen eläketulovähennykset tai osa niistä.
- Aviopuolisolle tai TVL 7.3 §:n nojalla aviopuoliso on rinnastettavalle avopuolisolle (ks. luku 10, Puolisot) maksettua palkkaa ei saa vähentää.
- Maataloutta harjoittava kuolinpesä saa vähentää ennen verovuoden alkua 14 vuotta täyttäneelle osakkaalleen tai osakkaan lapselle maksetun palkan. Leskelle maksettua palkkaa ei kuitenkaan MVL:n mukaisessa verotuksessa saa vähentää (toisin EVL, josta ks. luku 8, Vähennykset).

VEROSUUNNITTELU

Tulon jakaminen

Aviopuolisot

- Aviopuolisoilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka ennen verovuoden päättymistä ovat solmineet avioliiton (TVL 7.1 §). Aviopuolisoita koskevia säännöksiä sovelletaan myös rekisteröidystä parisuhteesta annetussa laissa (950/01) tarkoitetun parisuhteen osapuoliin.

Avopuoliso

- TVL 7.3 §:n mukaan puolisoita koskevia säännöksiä sovelletaan myös avioliitonomaisissa oloissa verovuonna yhteisessä taloudessa avioliittoa solmimatta jatkuvasti eläneisiin, jotka ovat aikaisemmin olleet keskenään avioliitossa tai joilla on tai on ollut yhteinen lapsi (KHO 1986/1828). Pelkkä yhteisessä taloudessa eläminen ei siis johda puolisoita koskevien säännösten soveltamiseen, vaan edellytetään myös joko aikaisempaa keskinäistä avioliittoa tai yhteistä lasta. Toisaalta puolisoita koskevia säännöksiä ei voida soveltaa, vaikka edellytykset muutoin täyttyvät, jos puoliset eivät asu yhteisessä taloudessa (KHO 1991/1672).

VEROSUUNNITTELU

Tulon jakaminen

Jaettava yritystulo

- Yrittäjäpuolisoiden yhdessä harjoittamasta maataloudesta ja elinkeinotoiminnasta saadun yritystulon jaosta puolisoiden kesken on säädetty [TVL 14 §](#):ssä.
- Maatalouden ja elinkeinotoiminnan jaettavan yritystulon ansiotulo-osuus jaetaan yrittäjäpuolisoiden kesken sekä valtion- että kunnallisverotuksessa heidän työpanostensa mukaisessa suhteessa ([TVL 14.2 §](#)). Yrittäjäpuolisoiden työpanokset katsotaan lakiin sisältyvän tasajako-olettaman mukaan yhtä suuriksi, ellei muuta selvitystä esitetä.
- Yrittäjäpuolisoiden yhdessä harjoittaman maatalouden ja elinkeinotoiminnan pääomatulo-osuus jaetaan puolisoiden kesken niiden osuuksien mukaan, jotka puolisoilla on toimintaan kuuluvaan nettovarallisuuteen, ts. omistusosuuksien mukaisessa suhteessa ([TVL 14.3 §](#)). Myös pääomatulon jakoa koskee tasajako-olettama: puolisoiden osuudet katsotaan yhtä suuriksi, ellei muuta selvitystä esitetä. Selvitys puolisoiden maatalouden nettovarallisuuden omistusosuuksista tulee [VEROHp 563/17](#) mukaan liittää muistiinpanokirjaan ja käytännössä myös veroilmoitukseen

---

Investointiin valmistautuminen

Millainen on hyvä investointi

Investointiin valmistautuminen

-Miksi???

Investointiin valmistautuminen

On jokin syy lähteä suunnittelemaan investointia.

- Halu parantaa työolosuhteita
- Halu parantaa kannattavuutta
- Halu parantaa eläinten olosuhteita
- Pitää tila kilpailukykyisenä jatkajalle
- Muutkin investoi
- Jne.....

Investointiin valmistautuminen

Investointiin valmistautuminen

- 2-5 vuotta ennen investoinnin aloitusta
- Kierrä ja tutustu
- Kysele ja kyseenalaista, myös omat ajatukset
- Suunnittele ja laske
- Huomio myös työvoima ja sen saatavuus
- Riittävä pinta-ala, pitkät vuokrasopimukset (10 v.)
- Miksi investoin ajatus pitää olla kirkas!!!!

Investointiin valmistautuminen

- Kun ajatus on saatu maaliin niin laske, lasketuta
- Kustannusarvio selville!! Liian usein kustannusarvio on liian hataralla pohjalla
- Rahoituksen miettiminen
  - Avustus
  - Pankkilaina
  - Omarahoitus (säästöt, metsärahat, omaisuuden myyminen)
  - Tulorahoitus

Pelkän avustuksen takia ei kannata investoida!!

Investointiin valmistautuminen

- Rakennuspaikan tarkka valitseminen
  - Liikenne, laajentaminen
- Lupaprosessi ajoissa käyntiin
- Investoinnista voi myös peräntyä

Millainen on kannattava investointi?

- Tulee rahaa enemmän kuin menee!!
- Työn mielekkyys kasvaa
- Motivaatio kasvaa tehdä työtä

Millainen on kannattava investointi?

- Investoinnin pitää maksaa itse itsensä takaisin. Missä ajassa??
  - 5 v. 10 v. 15 v.
- Investoinnin pitää myös tuottaa voittoa.
- Se ei riitä, että investointi maksaa lainan lyhennykset ja korot.
- Sen pitää tuottaa kassaan enemmän rahaa, kuin ilman investointia, Yrittäjälle palkaa ja voittoa!!!!
- Liian usein työ- ja lainamäärä kasvaa, mutta rahamäärä ei.

Millainen on kannattava investointi?

- Kannattava investointi pysyy budjetissa.
- Valmistuu ajoissa
- Alkaa tuottamaan nopeasti tulosta.

Millainen on kannattava investointi?

Kun on tehty päätös investoinnista ja sen kannattavuudesta.

- Lähde ajoissa liikenteeseen
  - Varmista perusasiat kuntoon, peltopinta-ala, eläinpääoma, työvoima
- Siirry kk menettelyyn arvonlisäverossa
- Hanki asiantuntijat ympärille (rakentaminen, kilpailutus, lupa-asiat jne.)
- Varmista rahoitus niin rakentamisvaiheessa kuin käynnistykseen.
- Tee pitävät sopimukset ja tiedä mihin nimen laitat alle
  - Rakentaminen, pankit, lupavaatimukset, tuotteen ostajat (käytä asiantuntijoita)
- Hanki asiantuntija valvomaan etujasi rakentamisvaiheessa

Millainen on kannattava investointi?

Kun on tehty päätös investoinnista ja sen kannattavuudesta.

- Pysy budjetissa ja aikataulussa (sovi asiat sopimuksilla)
- Älä sorru heräteostokseen
- Varmista, että tuotanto käynnistyy aikataulussa ja tyhjäkäyntiä ei tule.
- Huolehdi, että joku muukin osaa käyttää tekniikkaa, kuin sinä!!

Älä investoi jatkuvasti. Yritä saada 1-3 normaalia vuotta, jotta tiedetään mikä on investoinnin todellinen kannattavuus ja mistä löytyy mahdolliset korjauskohdat.

NAUTI INVESTOINNIN HEDELMISTÄ!!!

Kiitos!

Hannu Vuoriniemi

www.vcoy.fi

hannu.vuoriniemi@vcoy.fi